

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

nthunni

PENGLIBATAN IBU BAPA DALAM SUKANEKA PRASEKOLAH TERHADAP PERKEMBANGAN EMOSI POSITIF KANAK-KANAK

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

NURHUDA BINTI KAMARUDDIN

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2022

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

**PENGLIBATAN IBU BAPA DALAM SUKANEKA PRASEKOLAH TERHADAP
PERKEMBANGAN EMOSI POSITIF KANAK-KANAK**

NURHUDA BINTI KAMARUDDIN

**DISERTASI INI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH SARJANA PENDIDIKAN
(PENDIDIKAN AWAL KANAK-KANAK)
(MOD PENYELIDIKAN DAN KERJA KURSUS)**

**FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2022

Sila tanda (✓)
Kertas Projek
Sarjana Penyelidikan
Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus
Doktor Falsafah

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

Perakuan ini telah dibuat pada 11 (hari bulan) Januari (bulan) 2022

i. Perakuan pelajar:

Saya, **NURHUDA BINTI KAMARUDDIN, M20161000334, FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA** dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk **PENGLIBATAN IBU BAPA DALAM SUKANEKA PRASEKOLAH TERHADAP PERKEMBANGAN EMOSI POSITIF KANAK-KANAK** adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan sejasanya dan secukupnya.

[Signature]

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, **PROF. MADYA DR. NORDIN BIN MAMAT** dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk **PENGLIBATAN IBU BAPA DALAM SUKANEKA PRASEKOLAH TERHADAP PERKEMBANGAN EMOSI POSITIF KANAK-KANAK** dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh **SARJANA PENDIDIKAN (PENDIDIKAN AWAL KANAK-KANAK)**.

24.1.2022

Tarikh

[Signature]
Tandatangan Penyelia

UPSI/IPS-3/BO 31
Pind.: 01 m/s:1/1

**INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH /
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES**

**BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK
DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM**

Tajuk / Title: PENGLIBATAN IBU BAPA DALAM SUKANEKA PRASEKOLAH TERHADAP
PERKEMBANGAN EMOSI POSITIF KANAK-KANAK

No. Matrik / Matric's No.: M20161000334
Saya / I: NURHUDA BINTI KAMARUDDIN

(Nama pelajar / Student's Name)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Doktor Falsafah/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-
acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows -

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan sahaja.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of research only.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Perpustakaan tidak dibenarkan membuat penjualan salinan Tesis/Disertasi ini bagi kategori **TIDAK TERHAD**.
The Library are not allowed to make any profit for 'Open Access' Thesis/Dissertation.
5. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / Please tick (✓) for category below -

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972 /
Contains confidential information under the Official Secret Act 1972

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / Contains restricted information as specified by the organization where research was done.

☒ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

Nurhuda
(Tandatangan Pelajar/ Signature)

Tarikh. 24. 1. 2022

Nurhuda
(Tandatangan Penyelia / Signature of Supervisor)
& (Matrik / Matric's No.)
Prof. Madya Dr. Nordin Mamat
Pesuruh Kanan

**Jabatan Pendidikan Awal Kanak-Kanak
Fakulti Pembangunan, Universiti Pendidikan Sultan Idris**

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is **CONFIDENTIAL** or **RESTRICTED**, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, dengan izinNya tesis ini berjaya disiapkan. Dalam usaha melengkapkan kajian ini, kajian yang bertajuk Penglibatan Ibu Bapa Dalam Sukaneka Prasekolah Terhadap Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak, saya ingin mendedikasikan sejuta kalungan terima kasih buat Prof Madya Dr. Nordin Bin Mamat selaku penyelia yang tanpa jemu memberi tunjuk ajar, teguran serta semangat dalam menyiapkan tesis ini. Kajian ini juga berjaya diselesaikan atas doa tanpa jemu daripada kedua mak abah tersayang iaitu Encik Kamaruddin bin Hj Mohd Ramly dan Puan Rohoyati Binti Abdul Kadir yang sentiasa memberi sokongan dan dorongan untuk saya meneruskan pencarian ilmu. Buat suami tercinta Encik Sofian Hadi Bin Mohd Rozali yang sentiasa memberi kekuatan dan setia menemani dalam menyiapkan tesis ini. Penyokong kuat umie, puteri-puteri tersayang Haziqah dan Hazirah yang menjadi pendorong utama pencarian ilmu dalam bidang Pendidikan Awal Kanak-Kanak. Semoga anak-anak juga cintakan bidang ilmu walau apa jua bidang. Begitu juga buat anak-anak Prasekolah Jendela Hati, SK Rungkup, para ibu bapa serta seluruh sekolah dan komuniti yang bersama-sama menjayakan kajian ini secara langsung dan tidak langsung. Tidak lupa buat semua rakan seperjuangan yang banyak memberi dorongan.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk melihat pengaruh penglibatan ibu bapa di prasekolah mempengaruhi pertumbuhan emosi positif kanak-kanak. Tiga objektif kajian telah dibina: mengenal pasti perkembangan emosi kanak-kanak, meneroka kesesuaian aktiviti dan mengenal pasti tanggungjawab ibu bapa dalam mempengaruhi pertumbuhan emosi kanak-kanak prasekolah. Kajian ini dijalankan di sebuah prasekolah di Bagan Datuk, Perak. Seramai 15 orang kanak-kanak berumur di antara 5 hingga 6 tahun bersama-sama 15 orang waris mereka telah dipilih sebagai responden melalui persampelan mudah dimensional. Kajian ini adalah kajian kualitatif yang melibatkan reka bentuk kajian eksploratori. Dapatan kajian bagi setiap objektif adalah berdasarkan data yang dikutip melalui pemerhatian, senarai semak dan temu bual semi struktur. Semasa proses pemerhatian dijalankan, rakaman video dilakukan semasa aktiviti 'Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah' untuk merekod data. Senarai semak pula digunakan untuk mencatat butiran penting semasa aktiviti dijalankan. Temu bual semi struktur juga dilakukan selepas aktiviti tersebut. Kaedah analisis induktif telah diadaptasi untuk menganalisis data yang telah dikutip. Hasil analisis data mendapati bahawa pemilihan aktiviti yang bersesuaian membantu perkembangan emosi kanak-kanak. Disamping itu, peranan ibu bapa juga mempengaruhi pertumbuhan emosi yang positif dikalangan kanak-kanak apabila mendapat dorongan, sokongan, dan juga sentuhan motivasi semasa melakukan aktiviti. Pertumbuhan emosi positif kanak-kanak ini diukur berdasarkan jadual ekspresi emosi yang melibatkan perubahan fisiologi, ekspresi vokal, ekspresi wajah, pergerakan dan isyarat badan serta reaksi emosi. Kesemua lima ekspresi emosi digunakan untuk mengukur pertumbuhan emosi. Kesimpulannya, program ini wajar dijalankan di semua prasekolah agar dapat membantu meningkatkan hubungan antara ibu bapa, kanak-kanak dan pengurusan prasekolah. Dapatan kajian menunjukkan bahawa program penglibatan ibu bapa ini memberi kesan emosi positif kepada kanak-kanak melalui dorongan dan sokongan daripada penglibatan aktif ibu bapa di prasekolah.

PARENTS' INVOLVEMENT IN PRESCHOOL TELEMATCH IN THE CHILDREN'S POSITIVE EMOTIONAL GROWTH

ABSTRACT

This study aims to investigate the influence of parents' involvement at preschool level in the children's positive emotional growth. Three research objectives were formed: to identify the growth of positive emotions among children, exploring the appropriateness of activities and identify parents' responsibilities in influencing the emotional growth among preschool children. This study was conducted in a preschool in Bagan Datuk, Perak. 15 children aged between 5 to 6 years old including their heirs, 15 of them, were selected as the respondents through simple dimensional sampling. This study is a qualitative study employing an exploratory research design. The findings for each objective were based on the data collected through observation, checklists, and semi-structured interviews. In the observation, a video recording was conducted during the 'Hari Riag Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah' activity to record the data. A checklist was also used to record important details while conducting the activity. Additionally, a semi-structured interview was conducted after the activity. To analyse the data, an inductive analysis method was adapted. The data analysis revealed that selecting appropriate activities helps in the children's emotional development. Furthermore, the roles of parents also influence the positive emotional growth among children when they receive encouragement, supports and even motivational touches during activities. The children's positive emotional growth is measured based on an emotional expression table that involves physiological changes, vocal expressions, facial expressions, movements, body signals and emotional reactions. All five emotional expressions were used to measure the emotional growth. In conclusion, this program should be conducted appropriately in all preschools to improve the relationship among parents, children and preschool management. The findings indicated the parents' involvement program has a positive emotional impact on children through the encouragement and supports by parents through their active involvement in preschools.

SENARAI KANDUNGAN

Muka Surat

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN	ii
BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xv
SENARAI RAJAH	xii
SENARAI SINGKATAN	xix

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	3
1.3 Penyataan Masalah	8
1.4 Objektif Kajian	11
1.5 Persoalan Kajian	12
1.6 Kepentingan Kajian	12
1.7 Skop Dan Batasan Kajian	15
1.7.1 Pemilihan Sampel Kajian	16
1.7.2 Batasan Kajian	18
1.8 Kerangka Konseptual Kajian	19
1.9 Definisi Operasional	20

1.9.1 Penglibatan Ibu Bapa	20
1.9.2 Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	21
1.9.3 Emosi Positif	21
1.9.4 Aktiviti Bersama Ibu Bapa	23
1.10 Rumusan	24

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1 Pengenalan	25
2.2 Penglibatan Ibu Bapa	27
2.3 Pengertian Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	28
2.4 Perkembangan Emosi Kanak-Kanak (Emosi Diskrit)	29
2.4.1 Emosi Kesedaran Diri	30
2.5 Perlaksanaan Aktiviti Bersama Ibu Bapa Di Prasekolah	31
2.6 Tinjauan Teori Berkaitan Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	33
2.6.1 Teori Perapatan Bowlby (1907-1990)	34
2.6.2 Teori Sistem Ekologi Urie Bronfenbrenner (1917-2005)	36
2.6.3 Teori Perkembangan Emosi dalam Pandangan Islam	40
2.7 Kajian-Kajian Lepas yang Berkaitan	41
2.7.1 Kajian Dalam dan Luar Negara	41
2.7.1.1 Penglibatan Ibu Bapa Membantu Menyediakan Anak dalam Proses Pembelajaran	42
2.7.1.2 Penglibatan Ibu Bapa Membantu Mempengaruhi Kanak-Kanak dalam Kestabilan Emosi	45

2.7.1.3 Penglibatan dalam Penggunaan Muzik Mampu Membentuk Emosi Kanak-Kanak	47
2.7.1.4 Kepentingan Penglibatan Ibubapa di Prasekolah	47
2.7.1.5 Perkembangan Emosi Terjana Melalui Pelbagai Aktiviti Kognitif dan Fizikal	49
2.7.1.6 Kawalan Emosi Ibu Bapa yang Baik Mampu Memberi Pengaruh Terawal	51
2.6 Rumusan	51
BAB 3 METODOLOGI KAJIAN	
3.1 Pengenalan	53
3.2 Reka Bentuk Kajian	54
3.2.1 Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	56
3.2.2 Guru Prasekolah	58
3.2.3 Ibu Bapa	58
3.2.4 Kanak-Kanak Prasekolah	59
3.2.5 Emosi Positif	59
3.3 Populasi dan Persampelan	63
3.4 Lokasi dan Tempoh Kajian	67
3.5 Penyediaan Kertas Kerja Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	68
3.6 Instrumen Kajian	69
3.6.1 Prosedur Pemerhatian	70
3.6.1.1 Pemerhatian Sebelum	71
3.6.1.2 Pemerhatian Semasa	72
3.6.1.3 Pemerhatian Selepas	73

3.6.2 Prosedur Temubual	78
3.6.2.1 Temubual Sebelum	78
3.6.2.2 Temubual Selepas	80
3.7 Kesahan dan Kebolehpercayaan Kajian	83
3.7.1 Kesahan Kajian	83
3.7.2 Kredibiliti Kajian	84
3.8 Etika Kajian	85
3.8.1 Pemerhatian	86
3.8.2 Triangulasi Data	86
3.8.3 Senarai Semak Pemerhatian	87
3.8.3.1 Pengesahan Responden Terhadap Data Temu Bual	88
3.8.3.2 Jadual pemerhatian	88
3.8.3.3 Soalan Temu Bual Semi Berstruktur	89
3.8.3.4 Soalan Temu Bual Semi Berstruktur	89
3.8.3.5 Pengesahan Penyelia dan Pakar	104
3.9 Analisa Data	105
3.9.1 Data Analisis Melalui Proses Kualitatif	106
3.9.2 Pengumpulan data	
3.10 Etika kajian	107
3.11 Rumusan	108

BAB 4 ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	109
4.2 Analisis Latar Belakang Kajian	110
4.2.1 Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa di Prasekolah	110

4.2.2 Analisis Profil Kanak-Kanak Prasekolah Dan Ibu Bapa	111
4.3 Sejauhmanakah Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan Bersama Ibu Bapa?	114
4.3.1 Analisis Dan Dapatan Pemerhatian Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan Bersama Ibu Bapa	116
4.3.1.1 Motivasi Anak Soleh Solehah (5 Minit)	116
4.3.1.2 Pemerhatian Aktiviti Bersama Ibu Bapa Yang Bersesuaian Dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	118
4.3.1.3 Berkelah Di Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah Di Taman Permainan Prasekolah	120
4.3.1.4 Mandi Manda Kolam Bersama Rakan-Rakan Di Taman Permainan Prasekolah	122
4.3.1.5 Analisis Dapatan Daripada Instrumen Pemerhatian Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Bersama Ibu Bapa Dalam Empat Aktiviti	124
4.3.1.6 Analisis Senarai Semak Pemerhatian Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan Bersama Ibu Bapa	125
4.3.2 Analisis Dapatan Temubual Semi Struktur	131
4.3.2.1 SA 1 Tahap Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan Bersama Ibu Bapa	131
4.3.2.2 SA 2 Keterujaan Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	139
4.3.2.3 SA 3 Cara Ibu Bapa Mengawal Emosi Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan	147

4.3.2.4 SA 4 Tahap Perkembangan Emosi Semasa Aktiviti Bersama Ibu Bapa di Prasekolah Dijalankan	159
4.4 Apakah Aktiviti Bersama Ibu Bapa Yang Bersesuaian Dalam Perkembangan Emosi Kanak- Kanak?	170
4.4.1 Analisis dan Dapatan Pemerhatian dan Senarai Semak Pemerhatian Terhadap Kesesuaian Aktiviti Bersama Ibu Bapa Dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	172
4.4.2 Temubual Semi Struktur Aktiviti Bersama Ibu Bapa Yang Bersesuaian dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	180
4.4.2.1 SB 1 Kesesuaian Aktiviti dalam Perkembangan Emosi	180
4.4.2.2 SB 2 Perubahan Emosi Positif Semasa Aktiviti Dijalankan	187
4.5 Bagaimanakah Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak- Kanak Prasekolah?	195
4.5.1 Pemerhatian Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah	197
4.5.2 Senarai Semak Pemerhatian Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak- Kanak Prasekolah	199
4.5.3 Temubual Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah	201
4.5.3.1 SC1 Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak- Kanak Prasekolah Apabila Anak Tidak Selesa	201
4.5.3.2 SC2: Peranan Ibu Bapa dalam Membantu Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah Apabila Anak Tantrum	203
4.5.3.3 SC3: Peranan Ibu Bapa dalam Memantau Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah	204

4.5.3.4 SC4: Peranan Ibu Bapa dalam Menyokong Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah Semasa Melakukan Aktiviti	208
4.5.3.5 Analisis Dapatan Temubual Semi Struktur Cara Bantu Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak	214
4.6 Rumusan	216
BAB 5 PERBINCANGAN DAN CADANGAN	
5.1 Pengenalan	213
5.2 Dapatan Kajian	219
5.3 Perbincangan Dapatan Kajian	220
5.3.1 Perbincangan Dapatan Kajian Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan Bersama Ibu Bapa	220
5.3.2 Perbincangan Dapatan Kajian Aktiviti Bersama Ibu Bapa yang Bersesuaian Dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	221
5.3.3 Perbincangan Dapatan Kajian Peranan Ibu Bapa dalam Merangsang Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Prasekolah	223
5.3.4 Perbincangan Dapatan Kajian Terhadap Perkembangan Emosi Semasa Aktiviti Bersama, Kesesuaian Aktiviti dan Peranan Ibu Bapa dalam Merangsang Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Prasekolah	224
5.4 Implikasi Kajian	226
5.4.1 Implikasi Terhadap Kanak-Kanak Prasekolah	226
5.4.2 Implikasi Terhadap Ibu Bapa	228
5.5 Cadangan	230
5.5.1 Cadangan Pendidikan	230
5.5.2 Cadangan Penyelidikan	232

5.9 Rumusan	233
RUJUKAN	235
LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
1.1	Standard Kandungan Tunjang Keterampilan Diri	4
1.2	Standard Prestasi Tunjang Keterampilan Diri	5
1.3	Kanak-Kanak Prasekolah Jendela Hati	15
1.4	Maklumat Waris Kanak-Kanak Prasekolah	17
3.1	Aktiviti Penglibatan Ibu bapa Bersama Anak Prasekolah	69
3.2	Kaedah Kajian dan Pembahagian Tugas	73
3.3	Senarai Semak Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah Sebelum Dikomen Pakar (Borang yang dibina sebelum mendapat kesahan pakar)	74
3.4	Senarai Semak Selepas Dikomen Pakar	76
3.5	Protokol Semi Struktur Temubual	79
3.6	Maklumat Jemputan Temubual	81
3.7	Perancangan Aktiviti Penglibatan Ibu Bapa Bersama Anak Prasekolah	82
3.8	Jadual Perancangan Masa Pelaksanaan Aktiviti	88
3.9	Komen Pakar	100
3.10	Pengesahan Pakar	104
4.1	Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	111
4.2	Profil Kehadiran Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	112
4.3	Analisis Penyelidikan Kualitatif Bagi Menjawab Objektif Kajian 1	114

4.4	Analisis Dapatan Senarai Semak Pemerhatian Emosi dan Tingkah Laku Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah Dijalankan	126
4.5	Perubahan Emosi Sebelum dan Selepas Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Diprasekolah	165
4.6	Analisis Penyelidikan Kualitatif Bagi Menjawab Objektif Kajian 2	171
4.7	Analisis Dapatan Senarai Semak Pemerhatian Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	173
4.8	Analisis Dapatan Senarai Semak Pemerhatian	175
4.9	Analisis Dapatan Kesesuaian Aktiviti yang Dijalankan untuk Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	181
4.10	Kesesuaian Aktiviti Bersama Ibu Bapa di Prasekolah dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	187
4.11	Kesesuaian Aktiviti Bersama Ibu Bapa di Prasekolah dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Mengikut Ekspresi Emosi	190
4.12	Analisis Penyelidikan Kualitatif Bagi Menjawab Objektif Kajian 3	195
4.13	Peranan Ibu Bapa Semasa Aktiviti Dijalankan	197
4.14	Peranan Ibu Bapa Jika Anak Beremosi Negatif	199
4.15	Peranan Ibu Bapa Semasa Hari Riang Rian Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	200
4.16	Perubahan Emosi Selepas Pantau dan Berkomunikasi dengan Kanak-Kanak	204

SENARAI RAJAH

No. Rajah		Muka Surat
1.1	Kerangka Konseptual Kajian	19
1.2	Ekspresi Emosi	22
2.1	Model Joyce Epstein dalam Penglibatan Ibu Bapa	26
2.2	Perkembangan Emosi Diskrit Kanak-Kanak Melalui Mimik Muka	29
2.3	Perkembangan Emosi Kesedaran Diri Kanak-Kanak Melalui Mimik Muka	30
2.4	Tinjauan Teori Berkaitan Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	33
2.5	Teori Sistem Ekologi Urie Bronfenbrenner (1917-2005)	36
3.1	Reka Bentuk Kajian Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak Melalui Perlaksanaan Aktiviti Bersama Ibu Bapa	55
3.2	Prosedur Pengumpulan Data	56
3.3	Kerangka Kajian Kepentingan Penglibatan Ibu Bapa dalam Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah bagi Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak	60
3.4	Triangulasi Data Kajian (Golafshani, 2003)	87
4.1	Peratusan Kehadiran Ibu Bapa pada Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah	112
4.2	Dapatan Aktiviti Motivasi 5 Minit	116
4.3	Dapatan Berkelah Prasekolah Bersama Ibu Bapa	120
4.4	Dapatan Aktiviti Ke 4 Mandi Manda Kolam di Prasekolah	122
4.5	Ekspresi yang Ditunjukkan Kanak-Kanak Semasa Sukaneka Bersama Ibu Bapa di Prasekolah	124

4.6	Keadaan Emosi Kanak-Kanak Semasa Aktiviti Dijalankan	147
4.7	Emosi Sebelum Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa di Prasekolah	167
4.8	Emosi Selepas Aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa di Prasekolah	168
4.9	Kesesuaian Aktiviti Untuk Bantu Perkembangan Emosi Postif Kanak-Kanak	183
4.10	Kesesuaian Aktiviti Bersama Ibu Bapa di Prasekolah dalam Perkembangan Emosi Kanak-Kanak Mengikut Ekspresi Emosi	191
4.11	Cara Bantu Perkembangan Emosi Positif Kanak-Kanak	209
4.12	Hasil Dapatan Temubual	215

SENARAI SINGKATAN

EF	Fungsi Eksekutif
IPPK	Instrumen Pentaksiran Prasekolah Kebangsaan
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
K	Kanak-Kanak
KEMAS	Kemajuan Masyarakat
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KSPK	Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan
PAK21	Pendidikan Abad Ke 21
PAKK	Pendidikan Awal Kanak-Kanak
PdPc	Pembelajaran dan Pemudahcara
PPD	Pejabat Pendidikan Daerah
PPM	Pembantu Pengurusan Murid
R	Responden
S	Soalan
SP	Standard Prestasi
TMBSS	Temubual Semi Struktur
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia

BAB 1

PENDAHULUAN

Pendidikan di peringkat awal kanak-kanak sangat penting dalam pembentukan kualiti seseorang manusia itu. Pendidikan awal kanak-kanak seharusnya dititikberatkan seawal usia di dalam kandungan dan selepas dilahirkan. Di dalam pendidikan awal kanak-kanak, perkembangan emosi kanak-kanak sangat penting bagi membantu potensi mereka berkembang dengan seimbang dan maksimum.

Perkembangan emosi yang seimbang bagi seseorang kanak-kanak mampu mempengaruhi perkembangan mereka dalam akademik dan aktiviti harian. Prasekolah merupakan salah satu aliran dalam pendidikan awal kanak-kanak di Malaysia selain KEMAS, PERMATA, PERPADUAN dan tadika-tadika swasta lain yang berdaftar.

Prasekolah penting dalam memberi kanak-kanak peluang menerima pelbagai pengetahuan asas dalam persediaan sebelum memasuki aliran perdana di tahun satu.

Pada peringkat prasekolah, penglibatan ibu bapa sangat digalakkan bagi meransang perkembangan kanak-kanak dalam pelbagai tunjang yang terdapat di dalam Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan (Semakan 2017) atau singkatannya KSPK (Semakan 2017).

Perlaksanaan prasekolah adalah termaktub di bawah KSPK (Semakan 2017). Di dalam perlaksanaan KSPK (Semakan 2017), pentaksiran perlu dijalankan sepanjang tahun bagi menilai tahap perkembangan kanak-kanak dalam semua tunjang iaitu Tunjang Komunikasi, Tunjang Perkembangan Fizikal dan Estetika, Kerohanian Sikap dan Nilai, Tunjang Sains dan Teknologi, Tunjang Kemanusiaan dan juga Tunjang Keterampilan.

Menurut; Izzo, Weissberg, Kasproh dan Fendrich (1999); Miedel dan Reynolds (1999); Marcon (1999); Taylor dan Machida (1994); Henderson dan Mapp (2002); Rohaty Mohd Majzub (2003); Ozcinar (2006) dalam Rohaty Mohd Majzub dan Elis Johannes Hendry Salim (2011) ada menyatakan bahawa kajian menunjukkan penglibatan ibu bapa di prasekolah membantu perkembangan emosi yang positif terhadap kanak-kanak. Bagi Faezah Abd Halim dan Faridah Yunus (2015), semakin baik penglibatan ibu bapa di prasekolah, semakin meningkat tahap penguasaan pencapaian dan perkembangan kanak-kanak. Dapat disimpulkan bahawa, penglibatan ibu bapa sangat mempengaruhi perkembangan emosi kanak-kanak agar lebih bermotivasi dalam pelbagai bidang.

1.2 Latar Belakang Kajian

Kajian melibatkan perkembangan kanak-kanak di awal usia persekolahan seperti di peringkat tadika dan prasekolah banyak dijalankan. Secara umumnya kajian ini dijalankan untuk memperkukuhkan lagi kurikulum dan perlaksanaannya agar kanak-kanak dapat meneroka alam kanak-kanak dengan lebih efisien dan bermakna.

Menurut Rizalina Mat Radzi (2014), pencapaian murid prasekolah diukur berdasarkan kebolehan kanak-kanak itu mengurus emosi mereka sendiri. Ia ada dimasukkan di dalam standard pembelajaran di Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan (Semakan 2017). Perkembangan emosi yang diukur adalah melibatkan aktiviti di dalam dan di luar kelas. Jika kanak-kanak mampu mengurus emosi dengan baik, lazimnya semua tunjang lain juga mudah dikuasai. Perkembangan emosi yang baik mampu membantu kanak-kanak bersedia meneruskan pembelajaran di peringkat arus perdana persekolahan.

Kajian juga melihat tahap perkembangan emosi kanak-kanak dalam pelbagai situasi. Tindak balas emosi dapat disalurkan melalui kelakuan kanak-kanak iaitu tingkahlaku positif atau negatif. Perkembangan yang sihat terutama dalam perhubungan emosi yang sihat mampu mendorong kejayaan kanak-kanak. Kanak-kanak perlu diberi ransangan dalam membantu perkembangan emosi di prasekolah dan kehidupan seharian.

Kajian ini menjurus terhadap perkembangan emosi kanak-kanak yang berada di dalam Tunjang Keterampilan merujuk kepada KSPK (Semakan 2017). Tunjang Keterampilan bagi melihat aspek emosi serta kemahiran sosial kanak-kanak. Perkembangan emosi kanak-kanak merupakan aspek utama yang akan dikaji dalam penglibatan ibu bapa semasa menjalankan aktiviti bersama di prasekolah.

Merujuk kepada KSPK (Semakan 2017), Tunjang Keterampilan dalam perkembangan emosi kanak-kanak. Pengkaji ingin melihat perkembangan emosi positif semasa aktiviti bersama ibu bapa dijalankan di prasekolah.

Jadual 1.1

Standard Kandungan Tunjang Keterampilan Diri

KD 2.0 Mencapai Emosi Yang Positif		
Standard kandungan	Standard pembelajaran	
	4+	5+
KD 2.2 Membina kebolehan mengawal diri	Murid boleh: KD 2.2.1 Membezakan antara kehendak yang diinginkan dengan keperluan untuk membuat pemilihan dalam sesuatu situasi.	Murid boleh: KD 2.2.2 Menyatakan cara menguruskan emosi secara positif dalam situasi yang tidak menyenangkan. KD 2.2.3 Menunjukkan sikap sabar semasa berdepan dengan situasi yang tidak menyenangkan.

Jadual 1.2

Standard Prestasi Tunjang Keterampilan Diri

KD 2.0 Mencapai Emosi Yang Positif			
Kod	Konstruk	Standard prestasi	
		Tahap penguasaan	Tafsiran
KD 4	Membina kebolehan mengawal diri (KD 2.2)	1	Boleh mengawal emosi sendiri dengan bimbingan.
		2	Boleh mengawal diri dalam situasi tertentu.
		3	Boleh mengawal diri dalam pelbagai situasi.

Melalui aktiviti sukaneka bersama ibu bapa, kajian melihat tahap perkembangan emosi kanak-kanak. Menurut Head Start dan Reggio Emilia, aktiviti mampu memberi kanak-kanak belajar mengurus emosi ke arah lebih positif. Menuju ke arah Pendidikan Abad Ke 21 (PAK21), pembangunan emosi kanak-kanak sangat dititikberatkan. Seperti yang pernah dinyatakan oleh Bredekamp dan Coople (1997) guru prasekolah tidak seharusnya menekankan akademik sahaja, tetapi perlu lebih peka terhadap perkembangan secara menyeluruh setiap kanak-kanak.

Aktiviti kanak-kanak prasekolah bersukaneka bersama ibu bapa membantu perkembangan emosi yang positif sekaligus dapat memberi penambahan dalam pengalaman sedia ada kanak-kanak. Bukan itu sahaja, malah aktiviti sukaneka bersama ibu bapa yang dijalankan di prasekolah biasanya bukan pendedahan aktiviti yang dilaksanakan di rumah. Hal sedemikian biasanya terjadi berikutan daripada beberapa faktor seperti keadaan kanak-kanak tiada ruang dan peluang menjalankan sebarang aktiviti bersama. Dalam kajian Maisarah Mohd Alim dan Syaza Hazwani Zaini (2021) tahap penglibatan ibu bapa tidak begitu memberangsangkan dalam mengendalikan

aktiviti bermain matematik di rumah bersama anak mereka berikutan kekangan masa dan ruang bersama. Dengan perlaksanaan aktiviti seperti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah seperti sukaneka, berkelah di luar kelas bersama-sama, mandi-manda di taman permainan juga mampu membina emosi yang positif.

KSPK (Semakan 2017), menggalakkan Pembelajaran dan Pemudahcara (PdPc) dijalankan secara 3 pendekatan. Iaitu pendekatan bertema, berpusat dan projek. Oleh yang demikian, pengkaji mengenalpasti perkembangan emosi kanak-kanak prasekolah semasa melaksanakan aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah di taman permainan prasekolah.

Kajian dijalankan untuk melihat perkembangan emosi kanak-kanak ke arah emosi yang positif apabila adanya penglibatan ibu bapa. Kajian ini bertepatan dengan standard kurikulum yang terdapat dalam Tunjang Ketrampilan mengikut Standard Prestasi KSPK (Semakan 2017) anak-anak dalam mengikuti aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah apabila adanya penglibatan ibu bapa secara langsung. Kajian ini akan melihat pengaruh perkembangan emosi kanak-kanak apabila adanya kerjasama secara langsung ibu bapa. Dapatan kajian Siti Affiza Mohammad, Zaharah Osman dan Azian Niza Abdul Aziz (2021) menunjukkan sebelum aktiviti main peranan kanak-kanak berada dalam keadaan kawalan sendiri impulsif, namun selepas aktiviti main peranan, kanak-kanak berada dalam keadaan kawalan sendiri positif.

Berdasarkan Martoccio (2015), kanak-kanak sememangnya akan berkembang melalui pelbagai aktiviti agar mencapai perkembangan emosi positif. Dengan aktiviti bersama ibu bapa mampu membantu perkembangan emosi positif kanak-kanak sekaligus dapat menjana kehidupan yang lebih bermakna.

Beberapa kajian seperti dapatan kajian Rohaty Mohd Majzub dan Elis Johannes Hendry Salim (2011) serta kajian Faezah Abd Halim dan Faridah Yunus (2015) di dalam kajiannya ada menyatakan bahawa penglibatan ibu bapa dalam perkara pembelajaran dan aktiviti kanak-kanak mampu mengeratkan hubungan kekeluargaan yang positif di samping dapat mempertingkatkan perkembangan emosi kanak-kanak Cooper, Robinson dan Patall (2006).

“play based learning” telah menyatakan kanak-kanak perlu diasuh dalam persekitaran yang menyuburkan jiwa dan minda, seperti pokok-pokok bunga di taman. Oleh itu, ibu bapa sangat penting melibatkan diri di prasekolah bagi bekerjasama mewujudkan suasana memberansangkan dalam memupuk perkembangan emosi positif kanak-kanak.

Perkembangan emosi yang positif terhadap kanak-kanak dapat dilihat berdasarkan hasil kerja yang terhasil dilaksanakan. Bagi melihat perkembangan emosi kanak-kanak, ada 2 faktor yang boleh kita lihat, pertama melalui persekitaran luar. Kedua faktor dalaman diri kanak-kanak itu sendiri (Teori Ekologi Bرفenbrenner, 1979). Perkembangan emosi positif kanak-kanak dapat dipupuk melalui sokongan kuat ibu bapa dalam kehidupan mereka. Hal ini pernah dinyatakan berdasarkan kajian Zulkifli Abd Hamid, Jamilah Othman, Aminah Ahmad dan Ismi Arif Ismail (2011).

1.3 Pernyataan Masalah

Kajian dijalankan kerana berlakunya situasi yang menunjukkan kanak-kanak yang tidak ada kebolehan dalam mengawal diri ke arah perkembangan emosi positif terutama semasa melaksanakan aktiviti. Hal ini ada kaitan dengan kajian Morrison dalam Mohd Amar Md Arif dan Aziani Yusof (2012) yang menyatakan bahawa, setiap kanak-kanak yang ada penglibatan ibu bapa dalam tugas dan pembelajaran seharian mampu membina kekuatan dan keyakinan diri mereka berbanding dengan kanak-kanak yang tiada penglibatan ibu bapa dalam kehidupannya.

Dalam kajian Wijirahayu, Krisnatuti dan Muflikhati (2016) ada menyatakan bahawa anak-anak yang tiada hubungan rapat dengan ibu bapa menunjukkan ada masalah pengurusan emosi dan pertumbuhan yang kurang normal. Kanak-kanak yang lazimnya tidak mendapat kerjasama dan perhatian daripada ibu bapa sukar untuk menerapkan emosi positif seperti sabar, bersemangat dan sebagainya semasa aktiviti dijalankan.

Setiap kanak-kanak yang berada di dalam kelas prasekolah adalah daripada sosioekonomi serta persekitaran keluarga yang berbeza cara. Oleh itu, dengan menjalankan kajian ke atas aktiviti semasa Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah, pengkaji lebih mudah merungkai sejauhmanakah hubungan ibu bapa membantu perkembangan emosi dalam aktiviti kanak-kanak. Ibu bapa berperanan memberi latihan emosi kepada anak-anak dengan mendidik dan membimbing mereka ke arah emosi yang positif (Rozinah Junaidi, 2016).

Isu yang sering timbul di prasekolah adalah masalah ibu bapa tidak mengetahui kepentingan penglibatan mereka dalam aktiviti bersama di prasekolah. Kanak-kanak adalah insan kecil yang sangat memerlukan perhatian dan sokongan seperti yang pernah dinyatakan oleh Henderson dan Mapp dalam Mohd Amar Md Arif dan Aziani Yusof (2012). Kajian ini dijalankan bagi membantu mencapai objektif terhadap masalah penglibatan ibu bapa di prasekolah.

Crandall, Deater-Deckard dan Riley (2015), dapatan kajian menunjukkan, tahap kepekaan ibu bapa terhadap penglibatan dalam aktiviti kanak-kanak juga mampu mempengaruhi perkembangan emosi mereka. Emosi kanak-kanak dapat dilihat melalui perubahan tingkahlaku kanak-kanak tersebut. Menurut Darmiah (2020) Emosi merupakan tindak balas terhadap seseorang atau situasi. Emosi positif merupakan emosi yang berlaku apabila berada dalam situasi yang baik, emosi yang bertepatan dengan situasi. Sebagai contoh kanak-kanak yang diberi layanan baik ibu bapa berasa gembira, tenang, dan bersemangat.

Kanak-kanak yang sukar mengurus serta mengawal emosi juga mengikut kajian daripada Wijirahayu et al. (2016) mendapati hubungan kasih sayang dan perhatian ibu sangat memainkan peranan. Perapatan adalah satu hubungan ikatan emosi yang akan memberi keadaan yang tenang bagi setiap manusia sejak lahir. Perapatan yang tidak wujud dalam diri seseorang bayi hingga kanak-kanak akan menyebabkan kanak-kanak ini tidak dapat mengawal emosi dan memperolehi emosi ke arah positif. Tingkahlaku yang dipamerkan ialah mudah merengek, putus asa, memberontak, meraung-raung, berguling-guling serta mengamuk (temper tantrum).

Dapatan kajian lepas mendapati terdapat kekangan masa ibu bapa dalam melakukan aktiviti bersama anak-anak. Masalah kurang sambutan dalam penglibatan ibu bapa juga berpunca daripada kurangnya pengetahuan ibu bapa mengenai aktiviti anak-anak di prasekolah serta ibu bapa kurang sedar kepentingan perkembangan emosi kanak-kanak berlaku semasa proses melakukan aktiviti bersama dilaksanakan (Rozinah Junaidi, 2016).

Kajian dijalankan berdasarkan situasi kanak-kanak kurang dalam mengawal emosi semasa aktiviti dijalankan kerana tiada pengalaman sedia ada semasa berada di rumah. Pengkaji melihat adakah aktiviti di prasekolah mampu merangsang perkembangan emosi positif dengan keterlibatan ibu bapa secara langsung di prasekolah. Abdul Munir Ismail dan Mohd Noor Daud (2020) menyatakan kesibukan

05-4506832 tugas harian dan kealpaan membahagikan masa, ramai di kalangan ibu bapa tidak dapat tbupsi

memberi perhatian kepada anak-anak mereka

Bukan itu sahaja, malah ibu bapa kurang melibatkan diri dalam aktiviti prasekolah kerana tuntutan urusan kerja. Kebanyakan ibu bapa kurang peka dengan bidang kurikulum anak-anak di peringkat awal kanak-kanak juga ingin dilihat melalui aktiviti bersama ibu bapa di prasekolah dalam aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah. Pendedahan sebegini akan membantu pihak ibu bapa tentang secara keseluruhan tunjang yang diterapkan di peringkat prasekolah. Antara perkara utama yang dititikberatkan adalah kesejahteraan emosi kanak-kanak ke arah yang lebih positif.

Morris, Criss, Silk dan Houltberg (2017) menyatakan bahawa isu yang sering timbul adalah kepentingan penglibatan ibu bapa yang tidak dianggap satu teras yang sangat penting dalam perkembangan emosi kanak-kanak. Abdul Munir Ismail dan Mohd Noor Daud (2020) bahawa pendidikan dengan pemerhatian dan pengawasan bermaksud memerhatikan anak serta menemaninya dalam pembentukan akhlak, menjaga serta mendampingi dalam pelengkapan rohani dan sosialnya, dan sentiasa menjaga dalam hal perkembangan anak tersebut. Oleh itu, kajian ini dijalankan kerana ingin merungkai pengaruh kepentingan penglibatan ibu bapa dalam aktiviti bagi menjana emosi anak ke arah yang lebih bermakna.

1.4 Objektif Kajian

- 1) Mengenalpasti perkembangan emosi positif kanak-kanak semasa aktiviti dijalankan bersama ibu bapa.
- 2) Meneroka aktiviti bersama ibu bapa yang bersesuaian dalam perkembangan emosi kanak-kanak.
- 3) Mengenalpasti peranan ibu bapa dalam merangsang perkembangan emosi kanak-kanak prasekolah.

1.5 Persoalan Kajian

- 1) Sejauhmanakah perkembangan emosi positif kanak-kanak semasa aktiviti dijalankan bersama ibu bapa?
- 2) Apakah aktiviti bersama ibu bapa yang bersesuaian dalam perkembangan emosi kanak-kanak?
- 3) Bagaimanakah peranan ibu bapa dalam membantu perkembangan emosi kanak-kanak prasekolah?

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian perlu dijalankan bagi mengenalpasti kepentingan penglibatan ibu bapa secara langsung dalam pelaksanaan aktiviti penglibatan bersama ibu bapa di prasekolah. Penglibatan ibu bapa mampu meningkatkan tahap perkembangan emosi kanak-kanak dalam aktiviti prasekolah.

Menurut kajian yang dijalankan Froiland (2015) menyatakan bahawa penglibatan ibu bapa mampu memberi respon dalam perkembangan emosi kanak-kanak di peringkat awal kanak-kanak dengan melibatkan diri bersama-sama dalam aktiviti di luar dan di prasekolah atau tadika mereka. Perkembangan emosi yang lebih positif mudah dipupuk. Sokongan ibu bapa sangat penting dan kini kekangan masa menyebabkan penglibatan ibu bapa terjejas di prasekolah dan tadika.

Pada zaman kini banyak masalah perkembangan emosi kanak-kanak telah dikenalpasti seperti kemurungan, mengamuk (tantrum) sukar membuat keputusan, kurang komunikasi dan kurang berkerjasama dengan rakan sebaya di dalam kelas (Froiland, 2015). Perkembangan emosi kanak-kanak sangat bergantung kepada kualiti hubungan dengan ibu bapa dan kanak-kanak semasa kanak-kanak awal (Bernier, Carlson & Whipple, 2010). Kajian ini melihat tahap perkembangan emosi kanak-kanak melalui aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah di samping penglibatan ibu bapa sebagai pengukuhan. Cetusan aktiviti yang melibatkan penglibatan ibu bapa di prasekolah antara kajian yang perlu dijalankan bagi melihat keberkesanan kefahaman ibu bapa dalam keperluan kesediaan perkembangan emosi kanak-kanak.

mengubahsuai pelaksanaan aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah. Dapatan kajian juga boleh dijadikan sebagai objektif pelaksanaan aktiviti berasaskan cadangan dan kesimpulan yang dibuat. Kajian memberi faedah kepada pihak KPM, tadika, taska, prasekolah, sekolah dan agensi yang menguruskan kanak-kanak.

Rumusan dapatan pelaksanaan aktiviti menjadi pendorong dan idea baru ke arah pentingnya pelaksanaan aktiviti bersama ibu bapa di prasekolah. Kajian memberi info berguna kepada guru prasekolah dalam pelaksanaan aktiviti bersama ibu bapa secara langsung dan tidak langsung tentang kepentingan peranan mereka dalam pembentukan perkembangan emosi kanak-kanak yang stabil.

Kajian yang dijalankan ini penting kerana perkembangan emosi peringkat awal kanak-kanak kurang diberi perhatian terutama apabila aktiviti prasekolah bersama ibu bapa dilaksanakan. Kajian perkembangan emosi awal kanak-kanak sangat penting dalam membantu mereka membesar dengan lebih seimbang.

Menurut kajian Rohaty Mohd Majzub dan Elis Johannes Hendry Salim (2011), penglibatan ibu bapa dalam memantau perkembangan pelajaran anak-anak mampu memberi impak positif dalam pencapaian akademik anak. Sekaligus ianya mampu meningkatkan perkembangan emosi anak tersebut kerana telah disokong, didorong serta dipantau ibu bapa.

Kajian Azizi Yahaya dan Madavan (2006), dalam Zulkifli Abd Hamid et al., (2011) mendapati penglibatan ibu bapa sangat penting kerana ianya mampu mempengaruhi perkembangan emosi, fizikal, mental dan keseluruhannya.

Melalui kajian ini, ibu bapa dapat maklumat tentang kepentingan penglibatan ibu bapa dalam membantu kanak-kanak dalam perkembangan emosi positif semasa melaksanakan pelbagai aktiviti bersama ibu bapa. Dengan kajian ini, ibu bapa lebih terbuka melihat bidang Pendidikan Awal Kanak-Kanak (PAKK) merupakan bidang pendidikan yang bukan hanya mementingkan aspek akademik semata-mata tetapi perkembangan emosi juga diutamakan sebagai tonggak perkembangan menyeluruh untuk melahirkan individu yang positif nilai kehidupannya.

Aktiviti kanak-kanak bersama penglibatan ibu bapa mampu menghasilkan ilmu baru serta mempamerkan pemerhatian positif kanak-kanak terhadap penglibatan sekeliling. Guru hanya perlu bertindak sebagai pemudahcara. Ibu bapa sedar kepentingan penglibatan ibu bapa dalam perkembangan emosi positif kanak-kanak dari peringkat awal lagi. Kajian juga menambah khazanah ilmu yang berhubung dengan dunia PAKK dalam percambahan ilmu dan idea baru bagi meningkatkan potensi anak-anak abad ini.

1.7 Skop Dan Batasan Kajian

Skop kajian dilaksanakan di prasekolah di kawasan Rungkup di Daerah Bagan Datoh.

Kawasan tersebut merupakan sekolah luar bandar dan mempunyai 15 orang murid sahaja. Sembilan orang kanak-kanak berusia enam tahun dan enam orang kanak-kanak berusia lima tahun. Semua ibu bapa akan terlibat sama.

Jadual 1.3

Kanak-Kanak Prasekolah Jendela Hati

Jantina	5 tahun	6 tahun	Jumlah
Lelaki	5	4	9
Perempuan	1	5	6
Jumlah	6	9	15

1.7.1 Pemilihan Sampel Kajian

Pengkaji memilih 15 orang kanak-kanak serta pasangan mereka 15 ibu bapa yang terlibat menjadi pasangan anak semasa melakukan aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah. Kajian ini merupakan kajian kualitatif berbentuk induktif yang menggunakan kaedah pemerhatian senarai semak, dan temubual. Melalui pemerhatian senarai semak, pengkaji dapat memerhatikan perkembangan emosi kanak-kanak semasa aktiviti sukaneka bersama ibu bapa. Manakala melalui kaedah temu bual, pengkaji dapat mengetahui pandangan ibu bapa terhadap penglibatan mereka dalam perkembangan emosi kanak-kanak. Melalui kaedah ini pengkaji dapat mengumpul maklumat dengan lebih banyak dan terperinci.

melibatkan kanak-kanak dan ibu bapa daripada sebuah prasekolah sahaja. Beberapa kajian lepas berkaitan persampelan dimensional telah digunakan dalam Pendidikan Awal Kanak-Kanak. Sebagaimana kajian Maisarah Mohd Alim dan Syaza Hazwani Zaini (2021) yang menggunakan empat sampel kanak-kanak dan tiga orang guru tadika. Manakala Pemilihan dibuat berdasarkan beberapa sebab iaitu faktor keterlibatan semua kanak-kanak dan ibu bapa dalam aktiviti bersama di prasekolah. Mengikut Lincoln dan Guba (1985) menyatakan pemilihan seramai 12 hingga 20 orang sampel untuk ditemubual sudah cukup memadai untuk menjawab persoalan temubual sehingga mampu mendapatkan maklumat sehingga tepu. Pemilihan sampel secara keseluruhan peserta aktiviti prasekolah tersebut adalah untuk mendapatkan maklumat dari setiap peserta yang terlibat.

Pengkaji tidak perlukan sampel yang lebih dalam kajiannya kerana berdasarkan masa serta aktiviti tersebut dijalani mereka. Oleh itu, semua yang terlibat perlu ditemubual bagi memastikan kesesuaian aktiviti, peranan ibu bapa serta perkembangan emosi setiap kanak-kanak dengan melihat perubahan tingkahlaku semasa aktiviti Hari Riang Ria Berganding Bahu Bersama Ibu Bapa Prasekolah.

Jadual 1.4

Maklumat Waris Kanak-Kanak Prasekolah

Responden	Maklumat Kerjaya Waris			Anak ke	Jarak ke sekolah (km)
	Ibu	Bapa	Penjaga		
K1	PPM	JPAM		1-4	6 km
K2	PPM	PM		1-2	18 km
K3	Surirumah	Pengusaha kelapa		2-3	2 km
K4	Surirumah	Nelayan		4-4	0.5 km
K5	Belajar	-	Nelayan	1-1	2 km
K6	Guru	Guru		1-2	40 km
K7	Guru	Pengajar Pusat IT		1-3	35 km
K8	Kerja kampung	Tiada		5-5	0.5 km
K9	Surirumah	Pengusaha kelapa		2-2	2 km
K10	Surirumah	Pengusaha kelapa		7-7	4 km
K11	Surirumah	Pengusaha kelapa		2-2	2 km
K12	Surirumah	Pengusaha kelapa		2-2	2 km
K13	Guru KAFA	PT Balai Polis		4-4	1 km
K14	Surirumah	Pengusaha kelapa		3-5	3 km
K15	PPM	Pekerja Kilang		1-2	0.5 km

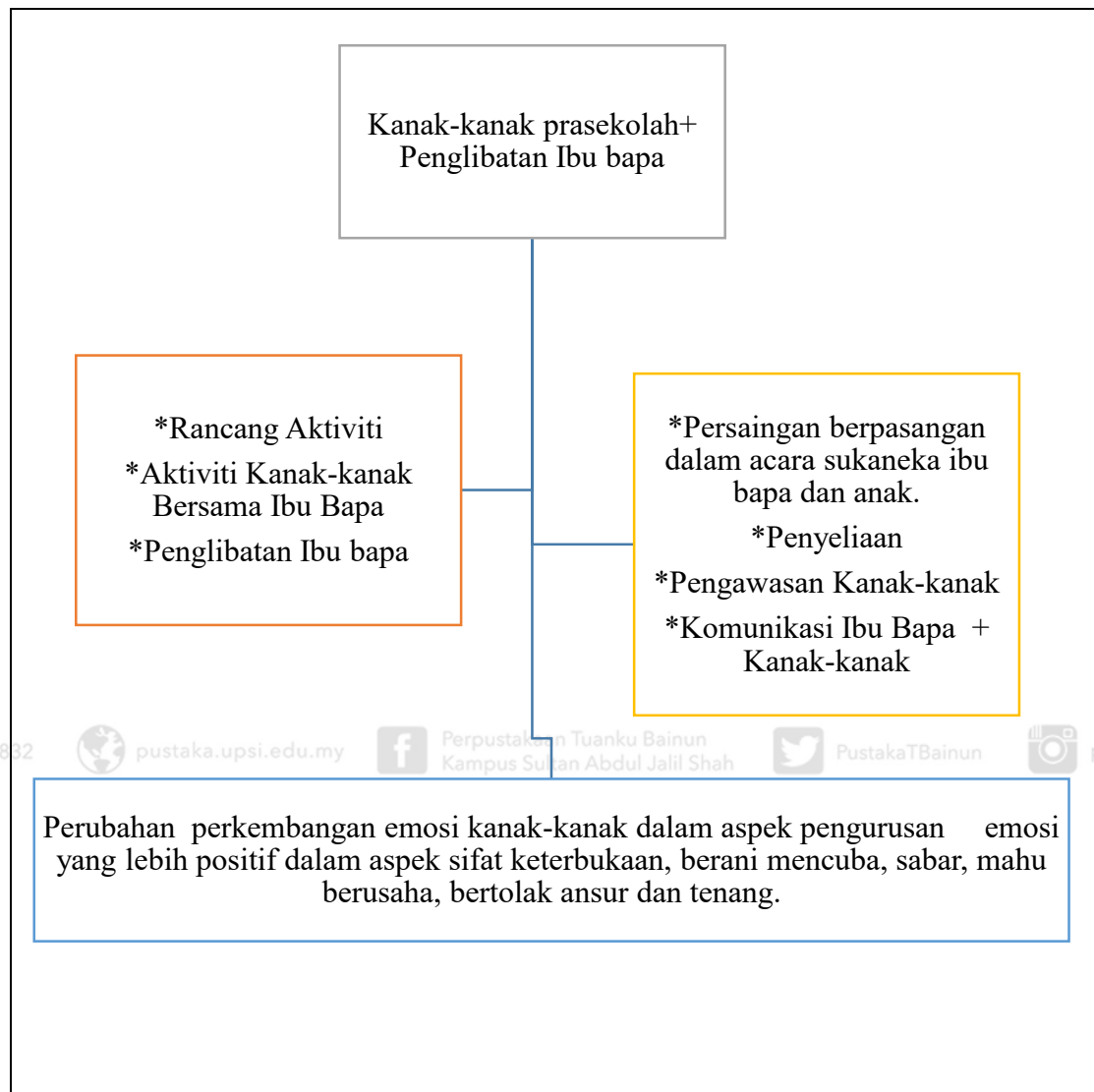

1.7.2 Batasan Kajian

Tiga aspek penting dijadikan garis panduan untuk batasan kajian iaitu sampel, batasan masa dan batasan geografi. Sampel diambil daripada ibu bapa dan kanak-kanak prasekolah. Manakala batasan masa pula melibatkan aktiviti 1 bulan. Dalam pada itu, pengkaji mengambil masa untuk proses suaikenal, latar belakang kanak-kanak diselidik bagi memudahkan aktiviti dilaksanakan dengan lancar. Batasan masa juga melibatkan kelulusan kertas kerja pelaksanaan aktiviti kanak-kanak bersama ibu bapa daripada pihak pentadbir. Bagi aspek ketiga iaitu batasan geografi. Pengkaji meletakkan batasan kawasan, komuniti, pentadbir dan pihak yang terlibat dalam kajian. Kajian hanya berjalan di sekitar sekolah dan kawasan prasekolah sahaja. Penerangan lanjut berkaitan aktiviti penglibatan ibu bapa bersama anak prasekolah sukaneka dibincangkan di Bab

1.8 Kerangka Konseptual Kajian

Rajah 1.1. Kerangka Konseptual Kajian

1.9 Definisi Operasional

1.9.1 Penglibatan Ibu Bapa

Dalam kajian yang dilaksanakan ini, penglibatan ibu bapa membawa maksud, kehadiran ibu bapa di prasekolah secara aktif dalam memberi kerjasama sepenuhnya semasa aktiviti bergandingan dijalankan. Penglibatan mereka adalah bertujuan untuk melihat peranan penglibatan ibu bapa dalam perkembangan emosi kanak-kanak.

Kurikulum Te'Whariki sebagai contoh penglibatan ibu bapa sepenuhnya bagi meningkatkan tahap perkembangan emosi anak-anak dan sekaligus meningkatkan perkembangan lain secara seimbang. Penglibatan ibu bapa di dalam kajian ini meliputi kerjasama secara langsung dan tidak langsung yang diberikan oleh pihak ibu bapa terhadap proses pembelajaran anak-anak semasa di prasekolah mahupun di rumah.

Kasnani Ab. Karim, Norbe Md. Nor dan Nazimah Abdullah (2005) ada menyatakan penglibatan membawa maksud kolaborasi atau usaha sama di antara ibubapa antara dua pihak atau beberapa pihak. Penglibatan ibu bapa dalam pendidikan mampu meneguhkan pertumbuhan dan perkembangan kanak-kanak ke arah kejayaannya. Bukan sahaja mendorong ke arah perkembangan anak tetapi dapat melihat sendiri tingkah laku anak-anak ketika berada di prasekolah.

1.9.2 Perkembangan Emosi Kanak-Kanak

Perasaan gembira, seronok, sedih, marah, takut wujud dalam diri setiap manusia dan mempengaruhi tindakan, persepsi dan aktiviti kehidupan sehariannya. Oleh itu, pelbagai cara boleh dijadikan kaedah dalam merangsang pembentukan, perkembangan emosi positif seseorang kanak-kanak (Arbaie Sujud & Nik Rafidah Nik Mohd Affendi, 2011).

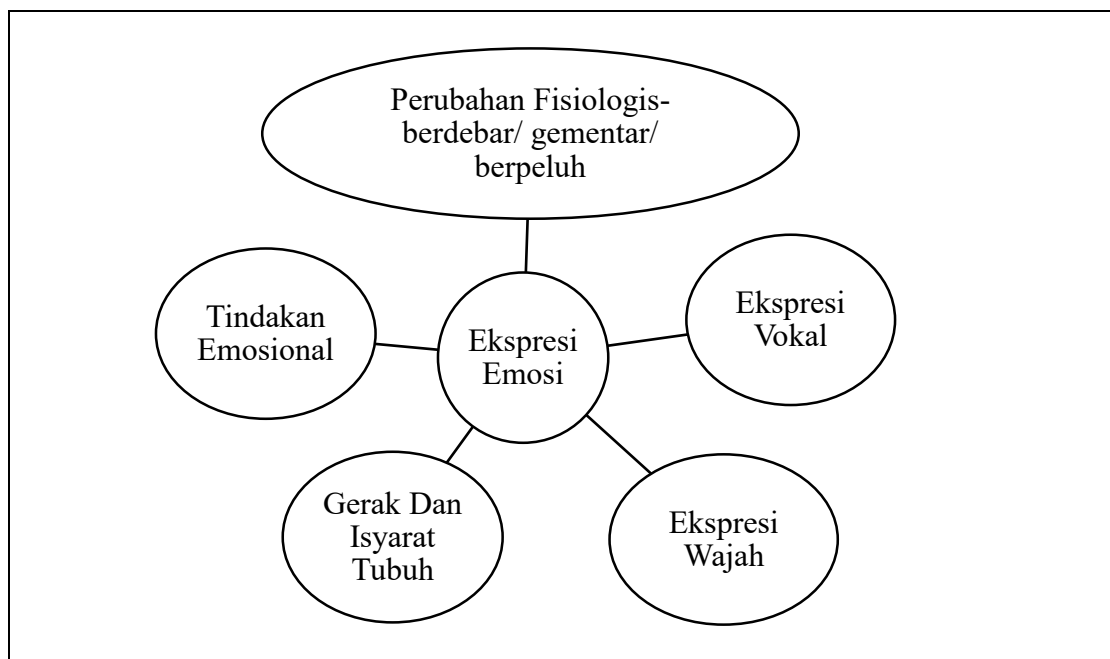
Perkembangan emosi merupakan antara cabang utama pembentukan insaniah yang berjaya. Perkembangan emosi yang positif serta aktif mampu membuahkan dan menghasilkan generasi kanak-kanak yang cemerlang untuk ke tahap seterusnya. Perkembangan emosi yang dilihat dalam kajian yang dilaksanakan ini berkaitan cara anak menerima tugas, pelaksanaan sesuatu pembelajaran serta kerjasama dan semangat yang akan ditunjukkan kanak-kanak semasa aktiviti dijalankan bersama ibu bapa ataupun waris. Aktiviti bersama ibu bapa dipantau melibatkan suasana sebuah program yang dirancang. Perkembangan emosi anak dinilai berdasarkan kerjasama dan penglibatan ibu bapa.

1.9.3 Emosi Positif

Menurut satu kajian daripada Universitas Sumatera Utara (2013) menyatakan emosi positif ialah satu perasaan yang positif dari dalam individu itu sendiri Mohamad Albaree Abdul, Hazhari Ismail, Iylia Mohamad dan Zaharah Osman (2019) menyatakan emosi positif kanak-kanak lahir apabila mereka merasai keseronokkan

melakukan aktiviti. Terdapat tujuh jenis emosi yang tergolong dalam emosi positif, di antaranya ialah impian, keyakinan, cinta, seks, harapan, romansa dan antusiasme. Ketujuh-tujuh emosi tersebut merupakan bentuk emosi yang paling dominan, kuat, dan paling umum digunakan dalam usaha kreatif. Kesemua emosi ini tidak akan mendatangkan kerugian kepada orang lain. Semuanya bergantung kepada keterbatasan penggunaannya. Emosi yang positif mampu meningkatkan motivasi diri individu untuk lebih maju. Emosi yang positif juga menggalakkan tenaga luar biasa untuk mencapai sesuatu objektif.

Dalam kajian mengenai emosi, pengkaji memerlukan dapatan melalui beberapa kaedah. Emosi merupakan sesuatu yang berbentuk internal tetapi mampu mewujudkan dalam bentuk eksternal. Emosi positif kanak-kanak dilihat pengkaji melalui beberapa pemerhatian. Emosi mampu terpancar melalui 5 perubahan pada seseorang individu mengikut situasi.

Rajah 1.2. Ekspresi Emosi

Pengkaji melihat tingkahlaku positif yang wujud apabila aktiviti bersama ibu bapa dijalankan di prasekolah. Tingkah laku positif seperti gembira dan bersemangat. Ekspresi anak mengungkapkan kata kegembiraan, senyum, ketawa, melompat-lompat, memeluk individu dan sebagainya.

1.9.4 Aktiviti Bersama Ibu Bapa

Robert Owen (1771-1854) memegang falsafah bahawa kepentingan pembelajaran dan pengalaman semulajadi kanak-kanak dengan menggunakan bahan konkrit. Aktiviti bersama ibu bapa yang dimaksudkan dalam kajian yang dijalankan adalah aktiviti yang melibatkan tunjang yang terdapat di dalam silibus.

Kanak-kanak cuba meneroka sesuatu dengan ransangan aktiviti bersama ibu bapa dan dibantu dengan sokongan dan penglibatan ibu bapa secara aktif. Aktiviti yang biasa dilaksanakan adalah Program Sambutan Hari Kemerdekaan. Pembinaan bahan bantu mengajar untuk disediakan di rumah bagi bantu anak seronok belajar membaca. Bergotong royong dalam keceriaan kelas, majlis-majlis prasekolah serta aktiviti semasa pembelajaran dan pemudah cara dilaksanakan.

1.10 Rumusan

Di dalam bab pengenalan tentang kajian yang ingin dilaksanakan ini, pengkaji melihat perkembangan emosi kanak-kanak semasa penglibatan ibu bapa dalam aktiviti di prasekolah. Bab ini melihat kepentingan, objektif serta merancang tujuan kajian. Bab ini menunjukkan perubahan tingkahlaku kanak-kanak dalam mempamerkan perkembangan emosi mereka semasa menjalani aktiviti bersama ibu bapa. Kesesuaian aktiviti yang dirancang juga diperhatikan pengkaji. Bukan itu sahaja, dalam bab ini menunjukkan kategori sosioekonomi responden bagi mengaitkan penglibatan ibu bapa semasa aktiviti di prasekolah dijalankan.

Bab memperkenalkan tentang asas tujuan kajian ini dijalankan. Pengkaji melihat peranan penglibatan ibu bapa dalam pelbagai agenda di prasekolah di samping melihat kerjasama serta kesungguhan mereka. Dalam pada itu, tujuan kajian melihat perkembangan emosi kanak-kanak itu sendiri apabila pihak ibu bapa turut berperanan dalam mengikuti aktiviti dan berpasangan dengan anak masing-masing. Perkembangan emosi kanak-kanak diperhatikan melalui perubahan tingkah laku serta ekspresi kanak-kanak.

